

**Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Університет бізнесу та технологій, Грузія
Університетський коледж бізнесу, Албанія
Будапештський університет технологій
та економіки, Угорщина
Познанський економічний університет, Польща**

**ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ
В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ВИКЛИКІВ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

(Київ, 27 березня 2024 року)

**TRANSFORMATION OF ACCOUNTING
AND REPORTING IN THE FACE
OF SOCIO-ECONOMIC CHALLENGES**

**PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

(Kyiv, March 27, 2024)

Київ 2024

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

УДК 657.37:316.422

Т 65

Трансформація обліку та звітності в умовах соціально-
Т 65 економічних викликів [Електронний ресурс] : тези доп.
Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 27 берез. 2024 р.) / відп.
ред. О. В. Фоміна. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. –
452 с.

ISBN 978-966-918-123-7

DOI: 10.31617/k.knute.2024-03-27

У тезах доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Трансформація обліку та звітності в умовах соціально-економічних викликів» висвітлено сучасні тенденції у галузі обліку та звітності, актуальні дискусії та засоби і методи вдосконалення національної практики у контексті імплементації міжнародного досвіду і застосування міжнародних стандартів. Матеріали конференції охоплюють аспекти соціальної відповідальності бізнесу та нефінансової звітності, управлінського обліку та звітності для забезпечення економічної безпеки і сталого розвитку, а також питання щодо впливу цифровізації та програмного забезпечення на сучасні процеси обліку, звітності та оподаткування.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

УДК 657.37:316.422

Редакційна колегія: О. В. Фоміна (відп. ред.), д-р екон. наук, проф.; Т. В. Канєва, д-р екон. наук, проф.; С. М. Семенова, канд. екон. наук, доц.; О. М. Прокопова, канд. екон. наук, доц.

Відповідальна за випуск О. В. Фоміна, д-р екон. наук, проф.,
завідувач кафедри обліку та оподаткування.

ISBN 978-966-918-123-7

© Державний торговельно-економічний
університет, 2024

ЗМІСТ

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ

<i>Альошин Владислав</i> ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО У ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	17
<i>Безверхий Костянтин</i> АУДИТ ЗВІТНОСТІ ПРО СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ЕМПІРИЧНИЙ ДОСВІД АРГЕНТИНИ.....	19
<i>Біла Юлія</i> ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ОБЛІКУ БІОЕНЕРГЕТИЧНИХ АКТИВІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	22
<i>Василішин Станіслав</i> ВПЛИВ ВІЙНИ НА ОЦІНКУ БЕЗПЕРЕРВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: АСПЕКТИ РОЗКРИТТЯ У ЗВІТНОСТІ.....	25
<i>Гаркавенко Аліна</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	28
<i>Гриценко Ольга</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	31
<i>Демидюк Вікторія</i> ДЕБИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ: ОЦІНКА, ВИЗНАННЯ ТА ОБЛІК.....	34
<i>Денисенко Олександр</i> ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ Е-АУДИТУ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЕЛЕКТРОННИХ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК	38

<i>Дерій Василь, Гавришків Святослав</i> ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ: МОДЕЛЮВАННЯ Й ОЦІНКА РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	41
<i>Дефір Ігор</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇЇ ОБЛІКОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	44
<i>Дундар Дар'я</i> ПОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ.....	46
<i>Жердієва Софія</i> ВПЛИВ УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ОПОДАТКУВАННЯ ФОП	50
<i>Зябченкова Ганна</i> ВПЛИВ ВВЕДЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ НА ПОРЯДОК РОЗРАХУНКУ ТА ОБЛІКУ ВІДПУСКНИХ	54
<i>Іванова Анастасія, Афанас'єва Інна</i> СУЧАСНИЙ СТАН ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ	57
<i>Клименко Поліна</i> ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ	60
<i>Коваленко Марія</i> УДОСКОНАЛЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ: АНАЛІЗ НОВИХ ПРАВИЛ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ...	63
<i>Костюченко Валентина</i> РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО КЛІМАТИЧНІ РИЗИКИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	66
<i>Коцунал Олександр, Уманців Галина</i> ВПЛИВ ПОВЕДІНКОВИХ ЕФЕКТІВ НА ОБЛІКОВУ ІНФОРМАЦІЮ ТА ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ.....	69

<i>Лемішовська Олеся</i> ЕКОНОМЕТРИЧНА БАЛАНСОВА ТЕОРІЯ: ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЙНОЇ ПОЗИЦІЇ В БУХГАЛТЕРСЬКІЙ ІСТОРИОГРАФІЇ.....	72
<i>Лосєва Валерія</i> ІСТОРІЯ ПРИПУЩЕНЬ ЩОДО ПОДВІЙНОГО ЗАПИСУ.....	76
<i>Мельничук Марина, Войтова Катерина</i> НОРМАТИВНА БАЗА ТА АЛГОРИТМ ЗДІЙСНЕННЯ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ.....	78
<i>Молявін Максим</i> ВІДОБРАЖЕННЯ У ЗВІТНОСТІ ВИТРАТ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	82
<i>Нагорна Ірина</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ.....	84
<i>Назаревич-Марченко Соломія</i> СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	87
<i>Откаленко Олена</i> ПРАКТИКА ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ	91
<i>Протасов Володимир</i> АКТ ПРИЙМАННЯ ПРОДУКЦІЇ ЗА КІЛЬКІСТЮ ТА ЯКІСТЮ.....	94
<i>Пуґач Валерія</i> ПОДАТОК НА ПРИБУТОК: ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	97
<i>Саламаха Юлія</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	101
<i>Сидорчук Юлія</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ АМОРТИЗАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ПІДПРИЄМСТВА	103

Смочко Валерія
ДЕЯКІ АСПЕКТИ СТАТИСТИЧНОГО ОБЛІКУ ТУРИСТИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ..... 107

Собчук Олена
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ КОНСАЛТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УКРАЇНІ 110

Томіна Оксана
РЕАЛІЗАЦІЯ ТОВАРІВ ЗІ ЗНИЖКАМИ: ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ... 112

Ценклер Наталія
ДЕБІТОРСЬКА І КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ:
СУТНІСТЬ, КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОБЛІК..... 115

Шаповалова Алла
ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ СПИСАННЯ
БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ 118

Юрченко Олександр
ОБЛІК РРО-ВИРУЧКИ: НОВАЦІЇ ДЛЯ БІЗНЕСУ
В УМОВАХ ВІЙНИ..... 121

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ

Гмиря Анастасія
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ: АДАПТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПРАКТИКИ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ ДО МІЖНАРОДНИХ
СТАНДАРТІВ..... 125

Григорчук Тетяна
ІННОВАЦІЇ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ:
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА БЛОКЧЕЙН-
ТЕХНОЛОГІЙ 128

Дяденко Микола
КОНВЕРГЕНЦІЯ ПОЛОЖЕНЬ IFRS ТА US GAAP ЩОДО
ВІДОБРАЖЕННЯ НАСЛІДКІВ ОПЕРАЦІЙ КОНЦЕСІЇ
У ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ 131

Коваленко Валентина
ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ
СТАНДАРТАМИ 134

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 № 237. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
 2. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/size_20.htm
 3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755–IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
 4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
- Індивідуальна податкова консультація Державної податкової служби України від 16.06.2023 № 1410/ППК/99-00-21-02-02-06. URL: <https://ekadrovik.expertus.com.ua/npd-doc?npid=28270>

ОБЛІК РРО-ВИРУЧКИ: НОВАЦІЇ ДЛЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

ЮРЧЕНКО Олександр,

канд. екон. наук, доц.,

доцент кафедри міжнародної економіки,

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Облік готівкової виручки з використанням реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО) є важливою складовою фінансової системи бізнесу та обов’язковим для багатьох категорій підприємств. Військовий стан в Україні досить суттєво вплинув на особливості обліку РРО-виручки.

Відповідно змін у чинному бухгалтерському законодавстві, які відбулися з 23 лютого 2024 року, Міністерством фінансів України рекомендовані до застосування на практиці нові субрахунки до рахунку 30 «Готівка», а саме: 308 «Готівка у національній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО»; 309 «Готівка в іноземній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО» [1]. Введенні субрахунки використовують підприємства, які проводять готівкові операції із застосуванням РРО.

Субрахунок 309 «Готівка в іноземній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО» застосовується тільки юридичними

особами, які мають право здійснювати розрахункові операції в іноземній валюті та з обов'язковою реєстрацією через РРО. До таких суб'єктів господарювання можемо віднести пункти обміну валют та небанківські установи, основним видом діяльності яких є операції з торгівлею валютними цінностями у готівковій формі.

Субрахунок 308 «Готівка у національній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО» зобов'язані використовувати у практичній діяльності всі суб'єкти господарювання, які отримують готівкову виручку в гривнях через РРО. Первинним документом, на підставі якого в обліку робиться бухгалтерське проведення : Дт 308 – Кт 70 є Z-звіт (Z-звіти) за день.

Запровадження нового субрахунку 308 «Готівка у національній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО» до рахунку 30 «Готівка» дозволяє :

- проконтролювати облік готівкової виручки, що надходить на підприємство через РРО;
- відокремити в обліку виручку за РРО від інших грошових надходжень, які обліковуються на субрахунку 301 «Готівка в національній валюті», але при цьому не є розрахунковими операціями в розумінні чинного законодавства про застосування РРО сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Для прикладу до таких операцій можемо віднести отримання підприємством поворотної фінансової допомоги в готівковій формі, або видача (повернення) підзвітних сум.

Перехід суб'єктів господарювання на субрахунок 308 «Готівка у національній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО» можемо розглядати у декількох варіантах:

1) для обліку оборотів по касі РРО та залишку готівки у скриньці РРО підприємство застосовувало окремий субрахунок 303 «Готівка у скриньці підприємства». У цьому випадку суму готівки, що знаходиться у скриньці РРО на початок робочого дня, слід перевести на субрахунок 308, зробивши обліковий запис на підставі бухгалтерської довідки : Дт 308 – Кт 303;

2) підприємство здійснювало облік готівки на субрахунку 301 «Готівка в національній валюті», відкривши окремі субрахунки третього порядку (3011 «Готівка в національній валюті підприємства», 3012 «Готівка в національній валюті РРО» тощо), або із застосуванням аналітики на субрахунку 301 у розрізі кас та РРО. У такому разі також можливий перехід на застосування субрахунку 308 за даними бухгалтерського обліку: Дт 308 – Кт 3012 або Дт 308 – Кт 301 /каса РРО;

3) підприємство не застосовує аналітичний облік за субрахунком 301 «Готівка в національній валюті», через що в обліку неможливо розділити залишки готівки в касі підприємства та у скриньці РРО. У цьому випадку станом на початок дня переходу необхідно провести інвентаризацію і саме на ту суму готівки, яка станом на початок дня знаходиться у скриньках РРО, потрібно зробити бухгалтерський запис: Дт 308 – Кт 301 [3].

Бухгалтерське відображення готівкових операцій в національній валюті із застосуванням РРО представлено в таблиці 1.

Операції, що проводяться через касу без використання РРО, на субрахунку 308 «Готівка у національній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО» не відображаються.

Торгівельні підприємства, які мають торговельні точки у яких застосовується РРО, а також мають торговельні точки, де застосовується ПРРО можуть виокремлювати на субрахунку 308 «Готівка у національній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО» окремі аналітичні рахунки третього порядку, зокрема: 3081 «Готівка у національній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО»; 3082 «Готівка у національній валюті за операціями, проведеними із застосуванням ПРРО». Це дозволить суб'єкту господарювання здійснювати розподільчий облік виручки, отриманої через РРО та ПРРО відповідно.

Таблиця 1

Облік готівкової виручки в національній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО*

Зміст господарської операції	Первинний документ	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1. Отримано готівкову виручку через РРО за реалізовані товари	Z-звіт	308	702
2. Нараховані податкові зобов'язання з ПДВ	Підсумкова податкова накладна	702	641
3. Сума виручки, отриманої через РРО інкасована банком	Примірник супровідної відомості до сумки з готівкою	333	308
4. Зараховано на поточний рахунок у банку суму виручки, яка була інкасована банком або здана у банк касиром	Виписка банку	311	333

*Джерело: узагальнено автором на основі [2, 3]

Отже, проведені дослідження дозволили розкрити новації для суб'єктів бізнесу в частині відображення на рахунках бухгалтерського обліку готівкових операцій у національній валюті з використанням РРО. Запропоновані аналітичні розрізи нададуть змогу проводити ефективний облік готівкових операцій із використанням РРО.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку : Наказ МФУ від 10.01.2024 р. № 10 URL: <https://ips.ligazakon.net/document/re41479> (дата звернення: 15.03.2024)

2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999р. №291 із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text> (дата звернення: 15.03.2024)

3. Нагороний О. Облік РРО-виручки на субрахунку 308: як організувати на практиці? URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-nalogi-i-otchetnost-10-uchet-rro-vyruchki-na-subschete-308-kak-organizovat-na-praktike> дата звернення: 15.03.2024)